

T.C.
SAYIŞTAY BAŐKANLIĐI

İSTANBUL BETON ELEMANLARI VE HAZIR BETON FABRİKALARI SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

2022 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7.	DENETİM BULGULARI.....	10

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu	3
Tablo 2: Yıl İçerisinde Genel Sağlık Sigortasından Faydalananların Unvan Bazında Sayısı..	14
Tablo 3: deme Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Yapılan Gecikme demeleri	19
Tablo 4: Yemek Hizmet Alımı İhalesinde Aylık Tüketilen Yemek Miktarları ile Günlük Yemekten Faydalanan Personelin Ay ve Yıl Bazında Ortalama Dağılımı	25

KISALTMALAR

BOBİ FRS	Büyük ve Orta Boy İşletmeleri için Finansal Raporlama Standardı
KGK	Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TL	Türk Lirası
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. 4734 sayılı Kanun Kapsamındaki İhalelerde Sosyal Güvenlik Prim Borcu Sorgulaması Yapılmaması
2. Bazı Mal veya Hizmet Alımlarının 4734 Sayılı Kanun'da Öngörülen İhale Usulleri Yerine Kısımlara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi
3. Bazı Şirket Çalışanları ve Aile Fertlerinin Özel Sağlık Sigortası Bedellerinin Şirket Bütçesinden Karşılanması
4. Doğrudan Temin ile Yapılan ve Belli Süreyi Gerektiren Mal Alımlarında Sözleşme Yapılmaması
5. Hizmet Alımı İşlerinde Denetim, Muayene ve Kabul İşlemlerinin Eksik Yapılması
6. Şirket Yükümlülüklerinin Zamanında Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Maruz Kalınması
7. Yemek Hizmet Alımı İhalesinde Bazı Personelin Periyodik Sağlık Kontrollerine Dair Belgelerinde Eksiklik Bulunması
8. Yemek Hizmet Alımı İhalesinde Elektrik, Su ve Doğalgaz Kesintilerinin Hatalı Hesaplanması ve Tahsil Edilmesi
9. Yemek Hizmet Alımı İşinde Düzenlenen Sigortanın Sözleşme ve Teknik Şartname Hükümlerine Uygun Olmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (İSTON AŞ), İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesi ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 1986 yılında kurulmuş olup 21.11.1986 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

İSTON AŞ beton ve betonarme boru, parke taş ve bordür, hazır beton, prefabrik yapı elemanları, kent mobilyaları üretiminin yanı sıra mimari tasarım, kentsel proje uygulama, taahhüt ve yapı denetim hizmetleri vermektedir.

Türkiye'nin en büyük şirketleri arasında yer alan İSTON AŞ, kamu kuruluşları ile birlikte özel sektöre de ürün satışı yapmaktadır. Ürün teknolojisi, ürün çeşitliliği ve yüksek kalite standartları ile İSTON AŞ, yapı sektörünün öncü kuruluşlarından biridir.

İSTON AŞ'nin faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup; mühendislik, mimarlık ve laboratuvar hizmetleri ile ticari faaliyet alanına giren mal ve hizmetlerin tanıtımı ve pazarlaması ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında pazarlama, reklam ve tanıtma birimleri kurmak veya yerli ve yabancı mevcut kuruluşlarla ortaklıklar kurmak, kurulmuş şirketlere iştirak etmek, işbirliği yapmak, temsilcilikler almak temsilcilikler vermek, distribütörlükler almak, gerek mevcut gerekse yapılacak tesisler ve yapılacak imalatlar ile taahhüt kapsamındaki işler ve piyasadan gelen talepler doğrultusunda gereken makine ekipman, teçhizat her türlü ev ve büro eşyalarının hammadde, mamul madde ve yardımcı maddeleri ile mobilyaları için gerekli olan her cins bitki ağaç kerestenin ithal ve ihracını yapmak, metal, ahşap, beton, suni taş, çimento veya plastik her tür mamulden üretilen prefabrik yapıların ve yapı elemanlarının ithal ve ihracı olmak üzere toptan ticaretini yapmak, granit, bazalt, traki andezit vb doğal taş ithal ve ihracını yapmak, her türlü mamulden çocuk oyun grupları ve oyun donatılarının ithal ve ihracını yapmak, kauçuk zemin ürünleri imalatı, kompozit ürün ithali ve ihracını yapmak, her türlü mamulden kent mobilyaları imalatı ithali ve ihracı yapmak, her türlü mamulden tekli, grup ve engelli fitness ürünleri ithal ve ihracını yapmak, beton ve beton elemanları ile imal edilen her mamulün ithal ve ihracını yapmak şirketin faaliyetleri için gereken bina tesis ve arazileri satın almak veya kiralamak üzerlerinde tadilatlar yapmak, satmak kısmen veya tamamen kiraya vermek özel ve tüzel kişilerle ortaklıklar kurmak sigorta acenteliği yapmak gibi geniş bir faaliyet alanına sahip olduğu görülmektedir.

İSTON AŞ, kamu ve özel hukukuna tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 6098 sayılı Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İSTON AŞ, 6102 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine gerçek veya tüzel kişiler seçilebilir. Bir tüzel kişi yönetim kuruluna üye seçildiği takdirde, tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de tescil ve ilan olunur; ayrıca, tescil ve ilanın yapılmış olduğu, şirketin internet sitesinde hemen açıklanır. Tüzel kişi adına sadece, bu tescil edilmiş kişi toplantılara katılıp oy kullanabilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

İSTON AŞ'nin yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörölmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, 19 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 25.03.2022 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirketin idari birimleri; 1 Genel Müdürlük, 3 Genel Müdür Yardımcılığı, 2 Müşavirlik, 14 Müdürlük, 57 Şeflikten oluşmaktadır. Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2022 tarihi itibarıyla 977'dir. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

İSTON AŞ, nominal sermaye tutarı 28.500.000,00 Türk lirası (TL) olup sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Şirketin 2022 yılı dönem sonu itibarıyla aktif toplamı 1.428.070.907,00 TL, net satışları 1.408.824.816,00 TL olup, dönem net karı 86.272.716,00 TL'dir. Dönem net karının önemli bir kısmı olağan faaliyetlerden oluşmaktadır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Şirketin %69,0855 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2022 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

ORTAK OLAN GERÇEK YA DA TÜZEL KİŞİ	SAHİP OLDUĞU SERMAYE TUTARI TL	SAHİP OLDUĞU PAY ORANI %
İstanbul Büyükşehir	19.689.375	69,0855
İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum	85.500	0,3000
İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü	8.612280	30,2185
Adalar İlçe Belediyesi	9.480	0,0333
Bakırköy İlçe Belediyesi	14.250	0,0500
Beşiktaş İlçe Belediyesi	855	0,0030
Beykoz İlçe Belediyesi	5.415	0,0190
Beyoğlu İlçe Belediyesi	4.470	0,0157
Fatih İlçe Belediyesi	1.005	0,0035
Gaziosmanpaşa İlçe	19.005	0,0667
Kartal İlçe Belediyesi	2.850	0,0100
Sarıyer İlçe Belediyesi	54.150	0,1900
Şişli İlçe Belediyesi	930	0,0033
Zeytinburnu İlçe Belediyesi	435	0,0015
ÖDENMİŞ SERMAYE	28.500.000	100.00

İSTON AŞ'nin en büyük hissedarı İstanbul Büyükşehir Belediyesi'dir. İstanbul Büyükşehir Belediyesinin doğrudan hissedarlığı ile bağlı idareleri İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü ile İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğü aracılığıyla dolaylı hissedarlığı göz önüne alındığında İSTON AŞ'nin %99,59'luk payına sahip olduğu görülmektedir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi

Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. Şirketin 2022 yılı aktif toplamı 1.428.070.907,00 TL ve net satışları toplamı 1.408.824.816,00 TL olup 2022 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

6102 sayılı Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörölmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlölüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

6102 sayılı Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 397 nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak işletmeleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. 2018/11597 sayılı BKK'da (ve söz konusu kararın yerini alan 30.11.2022 tarihli 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkanı Kararında) bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler belirlenmiştir. Şirket bu kapsamda bağımsız denetime tabidir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından alınan ve 19.09.2018 tarih 30540 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kurul Kararına göre bağımsız denetime tabi olup TFRS'yi uygulama zorunluluğu bulunmayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında BOBİ FRS'nin uygulanmasına; ancak söz konusu kurum, kuruluş ve işletmelerin isteğe bağlı olarak TFRS'leri uygulayabileceğine karar

verilmiştir. Bu minvalde Şirket bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS / TFRS’de öngörülen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu
- Özkaynak değişim tablosu
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin

denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İSTON AŞ 5018 sayılı Kanun kapsamında yer almamaktadır. Dolayısıyla Şirket; 5018 sayılı Kanun'un Beşinci Kısımında ayrıntılı şekilde düzenlenen iç kontrol ve iç denetim

mevzuatına ve ayrıca Kanun'a dayanılarak çıkarılan alt mevzuat düzenlemelerine tabi değildir. Şirket tarafından yapılan kayıtların, işlemlerin denetimi ve incelenmesi mevzuat gereği yapılması zorunlu bağımsız denetim hizmeti, tam tasdik hizmeti ve ilgili birimler tarafından uygulanan kanun, yönetmelik ve prosedürler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

İSTON AŞ, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu esasları çerçevesinde kurulmuş olup faaliyetlerini de bu esaslar çerçevesinde yürütmektedir. Şirkette uygulanan yönetim sistemlerine yönelik iç denetim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Şirket bünyesinde yürütülen hizmetlerle ilgili yönetim sistemi standartları, politika, prosedür ve talimatlar referans alınarak yılda en az bir kez iç denetimler gerçekleştirilmekte ve kayıt altına alınmaktadır.

Ancak, 6102 sayılı Kanun'un "Görev dağılımı" başlıklı 366'ncı maddesinin ikinci fıkrasında "*Yönetim kurulu, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir.*" hükmü bulunmaktadır. İSTON AŞ'de söz konusu yasal düzenlemede öngörülen mahiyette bir komisyon kurulmamıştır.

Şirketin imza sirkülerinin temel ilkeleri ve yetki dağılımına göre,

- Satın alımlara ilişkin olarak 4734 ve 4735 sayılı kanunlara göre işlemlerin yapıldığı ve ayrıca bu kanuna göre yapılan yönetmelik ve yetkilendirmeler satın alımlarda belirleyici olmaktadır.

- Borçlanmalara ilişkin olarak 5393 sayılı Belediye Kanununun 68'inci maddesine göre İBB meclisinden alınan yetkiye istinaden borçlanma yapılabilmektedir.

- Muhasebe mali işlemlerinin, vergi kanunlarına göre incelenmesi amacıyla, Yeminli Mali Müşavirlerden Tam Tasdik hizmeti alınmaktadır.

- Ayrıca imza ve onay yetkilerinin iş ve miktar bazında belirlendiği imza sirkülerine göre işlemler yapılmakta ve sonuçlandırılmaktadır.

- Tüm personelin işe alınmaları, çalışma esas ve usulleri, temel hak ve sorumlulukları ile her türlü mali, sosyal ve özlük haklarını tespit etmek ve disiplin işlerini düzenlemek amacıyla 'Personel Yönetmeliği' uygulanmaktadır.

- İş huzurunun korunması, Şirket faaliyetlerinin gereği gibi yerine getirilmesi,

görevlerin mevcut ve bundan sonra yürürlüğe girecek yönetmelik hükümlerine göre prosedürde belirlenen kurallara uygun olarak yerine getirilmesi sağlamak amacıyla 'Disiplin Yönetmeliği' uygulanmaktadır.

- İş güvenliği ile görevli mühendis veya teknik elemanların nitelikleri, sayısı, görev, yetki ve sorumlulukları, eğitimleri ve çalışma şartları ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla 'İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği' uygulanmaktadır.

Sermaye şirketlerinin tabi olacağı bağımsız denetim usul ve esasları 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamında belirlenmiştir. Şirket, tüzel kişiliği haiz ve bağımsız denetime tabi olduğundan; yıllık olarak bağımsız denetim faaliyeti, ilgili bağımsız denetim kuruluşu tarafından periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Yapılan bağımsız denetim faaliyeti; Şirkete ait yıllık finansal tablo ve diğer finansal verilerinin, tablo ve bilgiler için belirlenmiş kriterlere uygunluğunu ve doğruluğunu sağlayabilecek yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtlarının elde edilmesi amacıyla uygulanır. Bu uygulama esnasında incelenen ve denetimi yapılan bilgi ve belgelerin kapsamına bakıldığında (birimler arası yazışma, kayıtlara esas teşkil eden belgeler, belgelere ilişkin şirket dışı teyit vs.) Şirketin iç kontrol yapısının denetimini de kapsadığını söylemek mümkündür.

İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür. İç kontrol sistemi, Şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve uygulanır.

İç kontrol işlemlerine ilişkin olarak Şirkette aşağıdaki uygulamalar mevcuttur:

- Şirket tarafından çıkarılan iç yönergede;

“600.000,00-TL.’yi aşan ödemelerde; I. Derece İmza Yetkilisi Yönetim Kurulu Başkanı/Başkan Vekili veya Genel Müdür ile Mali İşlerden sorumlu II. Derece İmza Yetkilisi

bir kişi veya birisi Genel Müdür olmak üzere I. Derece İmza Yetkililerinden iki kişinin müşterek imzaları yeterlidir. İşbu yetki, Yönetim Kurulu kararı ile Yönetim Kurulu üyelerinden birine veya birkaçına ya da Genel Müdür veya Genel Müdür Yardımcılarına veya Yönetim Kurulunun uygun gördüğü üçüncü kişilere devredilebilir.

600.000,00-TL. ve daha az ödemelerde; biri Mali İşlerden sorumlu olmak üzere Herhangi İmza Yetkilisi iki kişinin müşterek imzaları yeterlidir.” denilmektedir.

İç kontrol sisteminin tasarımının değerlendirilmesi; iç kontrolün önemli yanlışlıkları önleme, ortaya çıkarma ve düzeltme kapasitesine sahip olup olmadığını belirlemeye yöneliktir.

Şirketlerde kontrol ortamı, işletmenin yönetim fonksiyonu ile iç kontrol sistemi ve bunun önemine ilişkin işletme yönetiminin ve yönetimden sorumlu kişilerin tutum, davranış ve anlayışlarını kapsar. Kontrol ortamı, işletme çalışanlarının iç kontrol sistemiyle ilgili düşüncelerini etkileyerek, iç kontrol sisteminin etkin, disiplinli bir yapıda oluşmasını sağlar. Şirketin kontrol ortamının tasarımı değerlendirilmiş ve bunların işletmenin iş akışı ile ilişkisi dikkate alınmıştır.

Şirket açısından riskin nasıl tanımlandığı ve yönetildiğini ifade eden risk değerlendirme süreci değerlendirilmiştir.

Şirketlerin finansal raporlama ile ilgili iş süreçlerini ve iletişimi kapsayan bilgi sistemi; işletmenin varlık, yükümlülük ve öz sermayesinin doğruluğunu sağlamak üzere, faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, sınıflandırılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe sistemini kapsar. Şirketin finansal tablolarının hazırlanması; uygun finansal raporlama yapısı ile işletmenin faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, analiz edilmesi, özetlenmesi ve doğru bir şekilde finansal tablolara yansıtılması süreçlerini içerir. Bu açılardan bilişim sistemi değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetleri, şirketlerin amaçlarına ulaşmasını engelleyebilecek risklerin ortaya çıkarılması ve gerekli önlemlerin alınması gibi, işletme yönetiminin talimatlarının uygulanmasını sağlayan usul ve esaslardır. Bu kapsamda; yetkilendirmeler, performansın gözden geçirilmesi, bilgi işleme süreçleri, fiziksel kontroller ve görevlerin ayrılması, iç kontrol biriminin oluşturulması gibi açılardan kontrol faaliyetleri değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetlerinin gözetimi, kontrollerin tasarım ve işleyişinin

zamanında değerlendirilmesi ve şartlara bağı olarak değişiklikler için önemli düzeltici önlemlerin alınmasını da içeren, iç kontrol sisteminin etkinliğini değerlendiren bir süreçtir. Bu açılardan iç kontrol sisteminin varlığı ve etkinliği değerlendirilmiştir.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda, Şirketin; amaçlarına ulaşmada, faaliyet ve işlemlerinin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak amacıyla tasarlanan ve uygulanan bir iç kontrol sistemine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (İSTON AŞ)'nin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve Şirket tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: 4734 sayılı Kanun Kapsamındaki İhalelerde Sosyal Güvenlik Prim Borcu Sorgulaması Yapılmaması

Şirketin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında gerçekleştirmiş olduğu ihalelere ait hakediş ödemelerinde sosyal güvenlik prim borcu kontrollerini yapmadığı görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Prim ve idari para cezası borçlarının hakedişlerden mahsubu, ödenmesi ve ilişiksizlik belgesinin aranması" başlıklı 90'ıncı maddesinde;

"...

İşverenlerin hakedişleri, Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödenir. Kesin teminatları ise ihale konusu işle ilgili olarak Kuruma borçlarının bulunmadığının tespit edilmesinden sonra iade edilir. İşverenlerin, kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar, bankalar ve kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar nezdindeki her çeşit alacak, teminat ve hakedişleri üzerinde işçi ücreti alacakları hariç olmak üzere yapılacak her türlü devir, temlik ve el değiştirme, Kurum alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder..." denilmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmelik'in "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde;

"Bu Yönetmelik, idarelerin ihale yoluyla yaptırdıkları her türlü işleri üstlenenleri kapsar."

Aynı Yönetmelik'in "Hakedişten kesinti ve mahsup" başlıklı 6'ncı maddesinde ise;

"İdarece işverenlerin hakedişleri, Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödenir."

İdare, işverene yapacağı her hakediş ödemesinden önce, işverenin ve varsa alt işverenlerinin Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarının olup olmadığını, üniteden yazı ile sorar. Ünitece, işverenin ve varsa alt işverenlerinin muaccel borcunun bulunmadığı hususu idareye bir aylık süre içinde yazı ile bildirilir. Yazı ile bildirilmediği sürece, idare tarafından işverene hakediş ödenmez.

...

İdarece, işveren ve varsa alt işverenlerinin Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarına mahsup edilmek üzere yapılan kesinti tutarı, ödeme belgesinde gösterilir. Bu kesinti, ödeme makamınca

muhasabe kayıtlarına intikal tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma veya Kurumun önceden bildirilen banka hesabına yatırılır. Hakediş miktarı, işverenin ve varsa alt işverenlerinin Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borcunu karşılamazsa, bakiye borç daha sonra ödenecek hakedişlerden aynı yöntemle kesilerek Kuruma ödenir...”,

ifadelerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, idarelerin ihaleli işleri kapsamında düzenledikleri tüm hakedişlerinde; yüklenici veya alt yüklenicilerin idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının olup olmaması durumunu kontrol etmeleri ve borç olması durumunda ise, yüklenicilerden gerekli tutarların kesilerek ilgili mercilere gönderilmesi gerekmektedir. Yapılan kesintilerin ödeme emri belgesinde gösterilmesi gerekliliği de ayrıca vurgulanmıştır.

Yapılan incelemede; Şirketin 4734 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirmiş olduğu ihaleli işlerinde, yüklenici veya alt yüklenicilerin Sosyal Güvenlik Kurumu'na bulunan idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçları olup olmadığına dair kontrolleri yapmadan hakediş ödemesi yaptığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, Şirketin 4734 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirmiş olduğu ihaleli işlerinde yüklenici veya alt yüklenicilerin Sosyal Güvenlik Kurumu'na gönderilmesi gereken idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçları olup olmadığına dair kontrolleri yapması gerekmekte olup borcu bulunan yüklenici veya alt yüklenicilerden gerekli kesintileri yaparak ödeme emri belgesinde göstermesi gerekmektedir.

BULGU 2: Bazı Mal veya Hizmet Alımlarının 4734 Sayılı Kanun'da Öngörülen İhale Usulleri Yerine Kısımlara Bölünmek Suretiyle Doğrudan Temin Yöntemiyle Gerçekleştirilmesi

Şirketin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre ihale edilmesi gereken bazı mal veya hizmet alımlarını, mevzuatta öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde kısımlara bölünmek suretiyle doğrudan temin alım usulü ile gerçekleştirdiği görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un “Temel ilkeler” başlıklı 5'inci maddesinde;

“İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemez.

Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez.

Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir...”,

Mezkur Kanun’un “Doğrudan temin başlıklı 22’nci maddesinin (d) bendinde ise;

“Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar (İkiyüzonsekizbinüçyüzdoksanbeş Türk Lirası)*, diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını (Yetmişikibinyediyüzelliiki Türk Lirasını) aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaseye ilişkin alımlar.”,

ifadelerine yer verilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği’nin 22.5.1.2. numaralı maddesinde de;

“Ayrıca, 4734 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendine göre temini, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir.” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, 4734 sayılı Kanun’da açık ihale ve belli istekliler arasında ihale usulleri temel yöntemlerdir. Bu yöntemlerden farklı bir alım usulü tercih edilecekse Kanun’un özel hükümlerinin bulunduğu diğer hallerin mevcut olması gerektiği ayrıca belirtilmektedir. Bununla birlikte 4734 sayılı Kanun kapsamında alıma konu olan mal, hizmet ve yapım işlerinin; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması gibi temel ilkeleri yerine getirecek şekilde tedarik edilmesi gerekliliği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; Şirketin bazı mal veya hizmet alımlarını, mevzuatta öngörülen

parasal sınırların altında kalacak şekilde, kısımlara bölerek doğrudan temin usulü ile gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; Şirketin ihtiyaçlarını karşılamak için 4734 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirmiş olduğu alımlarını doğru planlaması, uygun ihale veya alım yöntemlerini tercih ederek yerine getirmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Bazı Şirket Çalışanları ve Aile Fertlerinin Özel Sağlık Sigortası Bedellerinin Şirket Bütçesinden Karşılanması

Şirkette görev yapan yönetim kurulu üyeleri, genel müdür, genel müdür yardımcıları, müşavirler, müdürler ve şefler ile bunların aile fertleri için Genel Sağlık Sigortası yaptırılarak poliçe bedellerinin Şirket bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

Şirket tarafından 1.079.477,31 TL sözleşme bedelli 2022 yılı Grup Sağlık Sigortası Hizmeti Alımı yapılmak suretiyle, Şirket yöneticileri ve bunların aile efradı 277 kişi için özel sağlık sigortası yaptırılmıştır. Bu doğrultuda, yılı içerisinde eklenerek sağlık sigorta poliçesi yapılan veya Zeyilname düzenlenmek suretiyle ayrılan personellerle birlikte toplam 328 kişi için ilgili sigorta şirketine 2022 yılında 1.002.187,97 TL ödeme yapılmıştır.

Yıl içerisinde Genel Sağlık Sigortasından, eklenen ve ara vermeden yararlanan personel ile Zeyilname düzenlenmek suretiyle ayrılan şirket personeline ait detaylı bilgiler unvan bazında aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 2: Yıl İçerisinde Genel Sağlık Sigortasından Faydalananların Unvan Bazında Sayısı

Unvanı	Yıl içerisinde ayrılan kişi sayısı	Yıl içerisinde eklenen kişi sayısı	Ara vermeden devam eden kişi sayısı
Yönetim Kurulu Başkanı	1	1	
Yönetim Kurulu Başkan Vekili	1	1	1
Yönetim Kurulu Üyesi	5	4	9
Genel Müdür	1	0	1
Genel Müdür Yardımcısı	0	0	3
Danışman	0	0	3
Müdür	4	1	11
Hukuk Müşaviri	0	0	1
Basın Müşaviri	0	0	1
Özel Kalem	1	0	0
Şef	4	7	41
Aile Fertleri (Eş, Çocuk)	51	38	137
Toplam	68	52	208
Genel Toplam		328	

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanların, madde kapsamında sigortalı sayılacakları ifade edilmiştir. Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanların, genel sağlık sigortalısı sayılacakları belirtilmiştir.

Buna göre, İhale kapsamında özel sağlık sigortası yaptırılan tüm personel ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler, 5510 sayılı Kanunu'nun 60'ıncı maddesi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılmaktadır ve kendileri için Sosyal Güvenlik Kurumuna genel sağlık sigorta primi ödemesinde bulunmaktadır. Dolayısıyla bu kişiler ve aile fertleri için özel sağlık sigortası yaptırılması, ilgililer için mükerrer sağlık sigortası uygulaması anlamına geldiğinden, durumun Şirket kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli kullanımı açısından yersiz olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu kaynağı kullanmayan anonim şirketlerde üst düzey yöneticiler için özel sağlık sigortası ya da tamamlayıcı sağlık sigortası yapılabilen ve bu uygulama özel sektör mantığı gereği bir teşvik unsuru olabilmektedir. Bu durumda dahi, kapsam üst düzey yönetici vasfını haiz personel ile sınırlandırılmakta ve genel olarak aile fertleri dikkate alınmamaktadır. Aile fertleri uygulamasında ise genel olarak, indirimli bedellerin personel tarafından karşılanması suretiyle sigorta yapılmaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Tacir olmanın hükümleri" başlıklı 18'inci maddesinde her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, kamu kaynağı kullanan Şirketin, kaynaklarını ekonomik kullanması konusunda özen yükümlülüğü de bulunmaktadır.

Yukarıda yer alan denetim tespitleri üzerine, Şirket tarafından, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan düzenleme ile çalışanlara ödedikleri sigorta bedellerinin belli oran ve sınırlar dâhilinde gelir vergisi matrahından indirilmesi suretiyle devletin özel sağlık sigortası yaptırılmasını teşvik ettiği ve personelin, motivasyonlarının artırılarak çalışmalarında şirketin menfaatine olacak şekilde daha etkin ve verimli olmalarının sağlanması gerekçeleri ile özel sağlık sigortası hizmeti satın alınmasına karar verildiği belirtilmiş olsa da; söz konusu düzenlemeler, ücretliler için getirilmiş olan teşvik düzenlemeleridir. Bu düzenlemelerin, yönetim kurulu üyesi olsa dahi 657 sayılı Kanun'a tabi memurlar ile şirket personelinin aile fertlerinin anılan sigorta bedellerinin şirketlerce ödenmesine yönelik bir teşvik unsuru içermediği ortadadır. 657 sayılı Kanun'a tabi olan şirket yönetim kurulu üyeleri açısından bu

tür ödemeler söz konusu Kanun'a uygun düşmeyeceği gibi, üst düzey yöneticiler dışında kalan personel ile aile fertlerinin sağlık sigortası bedellerinin şirket tarafından ödenmesi de Şirket menfaatleri ile uyumlu bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, ödenen SGK primleri ile personelin alacağı sağlık hizmetlerinin Devletin sunmuş olduğu standartlar çerçevesinde karşılandığı dikkate alınarak, bu standartlar dışında alınmak istenen sağlık hizmet giderlerinin kamu kaynakları ile karşılanmaması ve hiçbir şirket çalışanı ve aile ferdi için özel sağlık sigortası giderlerinin Şirket kaynaklarından ödenmemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Doğrudan Temin ile Yapılan ve Belli Süreyi Gerektiren Mal Alımlarında Sözleşme Yapılmaması

İSTON AŞ tarafından doğrudan temin ile yapılan ve belli bir süre gerektiren bazı mal veya hizmet alımlarında sözleşme yapılmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinde düzenlenen doğrudan teminle gerçekleştirilecek alımlarda sözleşme yapılması ya da yapılmaması hususunda, anılan Kanun'da ya da 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nda herhangi bir hüküm mevcut değildir. Ancak 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesine dayanılarak hazırlanan Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temine ilişkin açıklamalar" başlıklı 22'nci maddesinde;

"22.1.1.3. Bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunlu olup bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılması idarelerin takdirindedir. Buna karşılık, 22 nci maddenin (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda ise madde metninde belirtildiği üzere sözleşme yapılması zorunludur." denilmektedir.

Bu maddeden anlaşılacağı üzere, sözleşme yapılmasının idarenin takdirinde olan tek husus malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin bir defada yapılacak olması ve belirli bir süre gerektirmemesi durumudur. 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendine göre doğrudan temin ile yapılan işin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda Kamu İhale Genel Tebliği uyarınca sözleşme yapılması zorunludur.

Yapılan incelemede, İSTON AŞ tarafından gerçekleştirilen bazı mal veya hizmet alımlarında ihtiyaçların kısımlar halinde veya belirli bir süreyi gerektirecek şekilde teslim

alındığı ancak sözleşme yapılmadan tek fatura üzerinden toplam mal veya hizmet bedelinin yükleniciye doğrudan ödendiği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, Şirketin doğrudan temin alım yöntemi ile gerçekleştireceği ve teslimi belirli bir süre gerektiren mal ve hizmet alımı ile yapım işlerinde anılan Tebliğ hükmüne uygun olarak yüklenici ile sözleşme yapması gerekmektedir.

BULGU 5: Hizmet Alımı İşlerinde Denetim, Muayene ve Kabul İşlemlerinin Eksik Yapılması

İSTON AŞ'nin hizmet alım ihaleleri kapsamında denetim, muayene ve kabul işlemlerini her hakediş için değil yılsonunda kesin kabul için bir kez yaptığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşmede yer alması zorunlu hususlar" başlıklı 7'nci maddesinin (p) bendinde;

"Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar.",

"Denetim, muayene ve kabul işlemleri" başlıklı 11'inci maddesinde;

"Teslim edilen mal, hizmet, yapım veya yapılan işin muayene ve kabul işlemleri, idarelerce kurulacak en az üç kişilik muayene ve kabul komisyonları tarafından yapılır. Mal veya yapılan iş yüklenici tarafından idareye teslim edilmedikçe muayene ve kabul işlemleri yapılamaz...",

hükümleri yer almaktadır.

Mal Alımları Denetim Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelik ve Hizmet Alımları Muayene ve Kabul Yönetmeliği'nin "Kapsam" başlıklı 2'nci maddeleri ile Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği'nin "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde özetle; söz konusu Yönetmeliklerin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarının, bu Kanun hükümlerine göre yaptıkları ihaleler sonucunda teslim edilen mallar veya hizmetler için 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 11 inci maddesi uyarınca kuracakları muayene ve kabul komisyonlarının kuruluş ve çalışma esasları ile ara denetim, muayene ve kabul işlemlerinde uygulanacak esas ve usulleri kapsadığı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, İdarelerin, 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale ile gerçekleştirdikleri mal, hizmet veya yapım işlerinde denetim, muayene ve kabul işlemlerini 4735 sayılı Kanun ile anılan Yönetmelik'ler kapsamında gerçekleştirmeleri

gerekmektedir. Şirket, doğrudan temin alım yöntemini tercih ettiği mal, hizmet veya yapım işlerini sözleşmeye bağlamış ve sözleşmesinde denetim, muayene ve kabul öngörmüşse, aynı ihaleli işlerde olduğu gibi denetim, muayene ve kabul işlemlerini mezkur Kanun ve Yönetmelikler çerçevesinde yürütmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Şirketin 4734 sayılı Kanun kapsamında ihale ile gerçekleştirdiği hizmet alımlarında kontrol teşkilatı tutanakları için denetim, muayene ve kabul işlemlerini her hakedişin ödemesi esnasında değil sadece hizmet alımı işinin bittiği kesin kabulü esnasında tek seferde gerçekleştirdiği tespit edilmiştir. Bu durum yüklenici firmaya ilk hakedişten kesin kabule kadar yapılan tüm ödemelerin denetim, muayene ve kabul tutanakları olmadan yapılmasına yol açmaktadır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından, Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'nin 44'üncü maddesinin b bendinde bahsedilen sürekli nitelikteki işlerde kontrol teşkilatının Genel Şartname gereğince tuttuğu kayıtlar ile yükleniciye yapılan ödemelere ilişkin belge ve kayıtların esas alındığından bahisle her bir hakediş ödemesinde denetim, muayene ve kabul komisyonu tutanaklarının aranmayacağından bahsedilmektedir. Oysa anılan Genel Şartname'nin 44'üncü maddesinde süreklilik arz eden işlerde kontrol teşkilatı tutanaklarının denetim, muayene ve kabul komisyonu için esas teşkil edeceği ve her ödemede bu tutanakların denetim, muayene ve kabul komisyonlarınca dikkate alınarak tutanağa bağlanacağı açık bir şekilde ifade edilmektedir. Şirkette yapılan incelemede personel taşınması, yemek vb. gibi hizmet alımı işlerinde muayene ve kabul işlemlerinin sadece yıl sonunda bir defaya mahsus yapıldığı, önceki hiçbir hakediş ödemesinde denetim, muayene ve kabul komisyonu tutanakları olmadan ödemede bulunduğu görülmüştür. Ayrıca Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nde de Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesi dışında kalan alımlarda her bir hakediş belgesine eklenmesi gereken belgeler kanun koyucu tarafından sayma usulüyle tek tek belirtilmiş olup muayene ve kabul komisyonu tutanağının ödeme yapılmadan önce ön inceleme birimlerince aranması gerektiği sarıh bir şekilde ifade edilmiştir. Denetim, muayene ve kabul komisyonu tutanağı olmaksızın hizmet alımı işlerinde hakediş ödemesinde bulunulması; hem eksik belge ile ödeme yapılmasına, hem de birbirini çapraz olarak denetleyen iki ayrı komisyonun (Kontrol Teşkilatı- Denetim, Muayene ve Kabul Komisyonu) bulunmamasının Şirkette bir iç kontrol zaafiyetine yol açacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda her bir hizmet alımı hakediş ödemesinde kontrol teşkilatı kayıtlarına istinaden denetim, muayene ve kabul komisyonu tutanağı oluşturularak ödeme emri belgesine eklenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bu itibarla, Şirketin hizmet alımı ihaleleri kapsamında düzenlemiş olduğu her hakediş için denetim, muayene ve kabul işlemlerini 4735 sayılı Kanun ile ilgili Yönetmelik’lerde öngörülen hükümlere uygun olarak gerçekleştirmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Şirket Yükümlülüklerinin Zamanında Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Maruz Kalınması

Vergi, SGK primi ile bazı ödemelerinin zamanında yapılmaması nedeniyle Şirket giderlerinde yersiz artışa neden olduğu görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında işverenlerin prim ödeme işlemleri; Kanun’un 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran işverenlerin, bir ay içinde çalıştırdıkları sigortalıların prime esas kazançları üzerinden hesaplanacak sigortalı hissesi prim tutarlarını sigortalıların ücretlerinden keserek, kendi hissesine isabet eden prim tutarlarını da bu tutarlara ekleyerek en geç takip eden ay/dönemin sonuna kadar Kuruma ödemeleri şeklinde gerçekleşmektedir.

Benzer şekilde, vergi ve diğer çeşitli yükümlülükler için de mevzuatında ödeme süreleri belirlenmiştir. Vergi, sigorta primi vb. yükümlülüklerin süresinde yerine getirilmemesi durumunda, gecikme zammı/gecikme faizi gibi ilave külfetler oluşacağı kuşkusuzdur.

Yasal düzenlemeler uyarınca, şirketlerin, ödeme yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmesi gerekmektedir. Aksi takdirde hem şirket kaynaklarının verimsiz kullanılması hem de şirket giderlerinde yersiz artış oluşması söz konusu olacaktır.

Yapılan incelemede, vergi, SGK primi ve diğer çeşitli ödeme yükümlülüklerinin zamanında yerine getirilmediği ve bu nedenle de Şirket giderlerinde yersiz artış olduğu tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tabloda 2022 yılı içerisinde yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi nedeniyle yapılan gecikme cezası ödeme tutarlarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir:

Tablo 3: Ödeme Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmemesi Nedeniyle Yapılan Gecikme Ödemeleri

Cezayı Kesen Kurum	Tahakkuk Dönemi	Ödeme Yılı	Verilen Ceza Tutarı
Arnavutköy Belediyesi	2021	2022	2.601,60
SGK	2022/02	2022	124,82
SGK	2022/03	2022	10.449,00
SGK	2021/09	2022	11.508,00

SGK	2022/10	2022	434,34
SGK	2014/12	2022	2.494,66
SGK	2019	2022	1.158.528,24
SGK	2019	2022	1.574.734,02
SGK	2019	2022	223.830,36
SGK	2019	2022	1.028.082,36
SGK	2019	2022	179.950,32
Sultangazi Belediyesi	2020-2021-2022	2022	26.092,49
Vergi Dairesi	2021	2022	2.595,00
Vergi Dairesi	2017/6	2022	1.875,00
Vergi Dairesi	2017/11	2022	1.578,75
Vergi Dairesi	2018/12	2022	1.410,45
TOPLAM			4.226.289,41

Sonuç olarak şirketler, kar amacı ile kurulmuş olan ticari yapılar olup tüzel kişiliğe sahiptirler. 6102 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan şirketler, Kanun'un 16'ncı maddesine göre tacir niteliğini haiz olup Kanun'un 18'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince de ticarete ilişkin tüm faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmek zorundadırlar. Dolayısıyla şirket menfaatlerinin korunması zorunluluğu bulunmaktadır.

İSTON AŞ'nin sermayesinin yüzde 69,09'u İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait olsa da; Şirket, bağımsız bir tüzel kişiliğe sahiptir ve kar amacıyla kurulmuştur. Bu nedenle Şirket menfaatlerinin korunması esastır. Şirketin mali durumunu olumsuz etkileyebilecek mezkûr uygulamalardan vazgeçilerek, mali anlamda daha verimli bir yönetim anlayışı benimsenmelidir.

BULGU 7: Yemek Hizmet Alımı İhalesinde Bazı Personelin Periyodik Sağlık Kontrollerine Dair Belgelerinde Eksiklik Bulunması

İSTON AŞ'de Yemek Hizmet Alımı ihalesinde, Şartname ve Sözleşme hükümlerine göre çalışan personel için periyodik sağlık kontrollerinin yapıldığına dair belgelerin iş sürecinde kontrol edilmediği görülmüştür.

Yemek Hizmet Alımı Sözleşmesi'nin "Cezalar ve sözleşmenin feshi" başlıklı 16'ncı maddesinde;

"16.1. İdare tarafından uygulanacak cezalar aşağıda belirtilmiştir:

16.1.1. İşin tekrar eden kısımlarının sözleşmeye uygun olarak gerçekleştirilmemesi halinde, her bir aykırılık için ayrı ayrı uygulanmak üzere sözleşme bedelinin Binde 1 tutarında

ceza kesilecektir. Bu aykırılıkların 3 'den fazla olması halinde ayrıca 4735 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin (b) bendine göre protesto çekmeye gerek kalmaksızın sözleşme feshedilebilecektir...

...

16.1.1 nci maddede belirtilen haller dışında kalan durumlarda en az on gün süreli yazılı ihtar yapılarak gecikilen her takvim günü için sözleşme bedelinin Yüzde 1 tutarında ceza uygulanacaktır. Ancak söz konusu aykırılığın işin niteliği gereği giderilmesinin mümkün olmadığı hallerde, 4735 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin (b) bendine göre protesto çekmeye gerek kalmaksızın sözleşme idarece feshedilebilecektir. Sözleşmenin feshedilmemesi halinde ise sözleşme bedeli üzerinden yukarıda belirtilen oranda ceza uygulanacaktır...”,

Mezkûr Sözleşme'nin “Yüklenicinin sözleşme konusu iş ile ilgili çalıştıracağı personele ilişkin sorumlulukları” başlıklı 22'nci maddesinin ikinci fıkrasında;

“Yüklenici, tüm giderleri kendisine ait olmak üzere çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlüdür. Bu çerçevede; çalışanların iş güvenliği uzmanı, iş yeri hekimi ve zorunlu olması halinde diğer sağlık personeli tarafından sunulan hizmetlerden yararlanması, çalışanların sağlık gözetiminin yapılması, mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hâle getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi, işyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığının izlenmesi, denetlenmesi ve uygunsuzlukların giderilmesi gibi iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı kapsamında iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin alınması zorunlu tedbirler yüklenicinin sorumluluğundadır.”,

denilmektedir.

Yemek Hizmet Alımı Teknik Şartnamesi'nin B.8.1'inci maddesinde;

“İDARE yemekhanelerinde çalışan personelin en az 6 (altı) ayda bir sağlık/portör muayeneleri, ücretleri YÜKLENİCİ firma tarafından karşılanmak üzere, Devlet Hastaneleri, Kızılay veya Hıfzı-Sıhha Enstitüsüne, ya da Kontrol Teşkilatı tarafından uygun görülen başka bir resmi kuruluşa yaptırılacaktır. Aksi halde portör muayeneleri geçersiz sayılır. Bu sağlık/portör muayene belgeleri YÜKLENİCİ tarafından periyodik olarak Kontrol Teşkilatına iletilecektir. Sağlık açısından çalıştırılması uygun olmayan personel çalıştırılmaz. Ayrıca 3

(üç) ayda bir işyeri hekimi tarafından personelin fiziki muayeneleri yapılacaktır.

YÜKLENİCİ personeli, İDARE tarafından kendi personeline yaptırdığı sağlık taramaları ve koruyucu hekimlik uygulamalarına (akciğer filmi taraması, hepatit B, tetanos, grip aşısı v.b) dahil edilir. Bu hizmet bedelinin YÜKLENİCİ personeli ile ilgili kısmı YÜKLENİCİ'nin hakedişinden kesilir.”,

Aynı Şartname'nin B.8.3'üncü maddesinde ise;

“Periyodik Personel Evrakları: Yüklenici işin süresince aşağıdaki belgeleri İDARE'ye periyodik olarak verir. Aylık sigorta dönem bordrosu ve makbuzu (Bir önceki aya ait olacak ve yemekhanelerde asılacaktır)

Sağlık / Portör Muayene Belgesi

Gaita kültürü, (Salmonella ve shigella yönünden, en az yılda bir) işin başında verilecektir.

Dışkıının mikroskopik incelenmesi, (Entamoeba, histolytica, giardia lamblia kistleri ve helmint yumurtaları yönünden, en az 6 ayda bir) işin başında ve ortasında verilecektir.

Boğaz ve burun kültürü, (Staphylococcus aureus yönünden en az yılda bir) işin başında verilecektir.

Akciğer grafisi (Tüberküloz yönünden en az yılda bir) işin başında verilecektir.”,

ifadeleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen Sözleşme ve Şartname hükümlerinde, yüklenici firmanın iş başı yapmadan önce çalıştıracığı personel için yaptırdığı periyodik sağlık test sonuçlarına dair belge veya sertifikaları idareye sunacağı, 6 ay içerisinde bazı testlerin tekrarlanacağı, bunların sunulmaması halinde aykırılık bulunan her evrak için sözleşme bedelinin yüzde biri oranında cezai müeyyide uygulanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; Şirketin Yemek Hizmet Alımı ihalesi kapsamında çalışan bazı personellerin periyodik sağlık test sonuçlarına dair belgelerinde eksiklik olduğu, 6 ayda tekrarlanarak idareye sunulması gereken periyodik test sonuçlarına dair belgelerin sunulmadığı ve bunların tamamı için Şirket tarafından yükleniciye herhangi bir cezai işlem uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla; Şirketin Yemek Hizmet Alımı işini Sözleşme ve Şartname hükümlerine uygun olacak şekilde yürütmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Yemek Hizmet Alımı İhalesinde Elektrik, Su ve Doğalgaz Kesintilerinin Hatalı Hesaplanması ve Tahsil Edilmesi

Şirketin Yemek Hizmet Alımı ihalesinde yükleniciden yapmış olduğu elektrik, su ve doğalgaz kesintilerini hatalı olarak hesapladığı ve tahsil ettiği görülmüştür.

Teknik Şartname'nin "İşyerlerinin Yükleniciye Teslimi" başlıklı B.2.1'inci maddesinde;

"...İDARE, YÜKLENİCİ'ye işe başlarken hizmetleri yürütmekte yardımcı olacak depo, bulaşikhane, yemekhane ile hizmetin ikmalinde ve sunulmasında kullanılan demirbaş malzemelerden (masa, sandalye, buzdolabı, bulaşık makinesi, fırın, v.b.) elinde olanları işin sonunda aynen teslim etmek üzere tutanakla teslim edecektir. İDARE Yemekhanelerinde kullanılan her türlü enerjinin (elektrik su gaz vb.) bedeli YÜKLENİCİ'ye aittir. Yalnız ısınma giderleri İDARE tarafından karşılanır."

Aynı Şartname'nin "İşin Yürütülmesi" başlıklı B.3.1.2'nci maddesinde ise;

"İDARE Yemekhanelerinde kullanılan her türlü enerjinin (elektrik su gaz vb.) bedeli YÜKLENİCİ'ye aittir. Yalnız ısınma giderleri İDARE tarafından karşılanır."

denilmektedir.

Yukarıda yer verilen Teknik Şartname hükümlerine göre, işyeri tesliminden itibaren kullanılan elektrik, su ve doğalgaz giderlerinin yüklenici tarafından karşılanacağı, yalnız ısıtma giderlerinin idare tarafından karşılanacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede; Şirketin iki yıllık (2021 ve 2022) yapılan Yemek Hizmet Alımı ihalesinde kullanılan elektrik, doğalgaz ve su faturalarının yükleniciden tahsil edilmesinde; ilk okuma (ilgili yılın ocak ayı) ile son okuma (ilgili yılın aralık ayı) olacak şekilde hesaplanan toplam kullanım miktarlarının, bir yıl içerisindeki tarife bedellerinin ortalaması ile çarpılarak yılsonunda hesaplandığı tespit edilmiştir. Oysa elektrik, su ve doğalgaz tutarlarının; tüketiminin ait olduğu aydaki miktar ile o ay için geçerli olan tarifeye çarpılması suretiyle hesaplanması gerekmektedir. Şirketin yılsonu itibariyle toplam elektrik, su ve doğalgaz kullanım miktarlarını, 12 aylık birim fiyatların ortalaması ile çarpılarak tahsil etmesi, her ay ödenen faturalar

içerisindeki yüklenici payının ne kadar olduğunun belirlenmesini engellemekte olup yükleniciden yapılacak kesintinin de tam olarak ne kadar olduğunun tespitini olanaksız hale getirmektedir.

Elektrik, su ve doğalgaz giderlerinin yüklenicinin her hakedişinden aylık olarak kesilmesi yerine, yıl boyunca gelen faturaların ödenmesini takiben, yüklenicinin en son hakediş ödemesinden kesilmesinin basiretli bir tüccar olarak davranması gereken Şirketin nakit yönetimini olumsuz olarak etkilediği değerlendirilmektedir. Çünkü gelen faturaların her ay yüklenici hakedişinden kesilmeden yılsonunda tahsil edilmesi, gerek enflasyon gerekse nakit varlıkların değerlendirilmesi açısından Şirket bütçesine negatif etki yaratmaktadır.

Sonuç olarak; Şirketin hak ve menfaatlerinin gözetilmesinin, sermayeyi ve karlılığı olumsuz etkileyecek her türlü işlemde kaçınılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 9: Yemek Hizmet Alımı İşinde Düzenlenen Sigortanın Sözleşme ve Teknik Şartname Hükümlerine Uygun Olmaması

Şirketin Yemek Hizmet Alımı işinde yemekten faydalanan kişilerin (misafirler dâhil) uğrayacakları zararlardan dolayı yüklenici tarafından yaptırılması gereken 3'üncü şahıs mali mesuliyet sigortasının Sözleşme ve Şartname hükümlerinde öngörülen kriterleri karşılamadığı görülmüştür.

Yemek Hizmet Alımı işinin Sözleşmesi'nin "İş ve işyerinin korunması ve sigortalanması" başlıklı 21'inci maddesinde;

"...

ZARARLARIN TAZMİNİ: YÜKLENİCİ bu şartname kapsamındaki yemek hizmetinden faydalanan kişilerin (misafir dahil) yemek hizmetinden dolayı görebileceği zararların tazmini için aşağıda belirlenen teminatlarla 3. şahıs mali mesuliyet sigortasını yaptırmak ve poliçenin bir nüshasını akit tarihinden en az 2 (iki) gün önce İDARE'ye teslim etmek zorundadır.

Şahıs Başına Bedeni: 36.000 TL

Kaza Başına Bedeni: 180.000 TL

Kaza Başına Maddi: 360.000 TL

Yıllık Toplam Maddi: 900.000 TL" ifadesi yer almakta olup aynı hüküm Yemek Hizmet

Alımı ihalesinin Teknik Şartnamesi'nin B.9.2'nci maddesinde de bulunmaktadır.

Yukarıdaki Sözleşme ve Teknik Şartname hükümlerine göre, yaptırılacak olan 3'üncü şahıs mali mesuliyet sigortasının, yemekten faydalanan 3'üncü kişilerin (misafirler dahil) tamamını kapsayacak şekilde yaptırılması ve şahıs veya kaza başına yer alan tutarları da içermesi gerekmektedir.

Aşağıda tabloda Yemek Hizmet Alımı ihalesinde ay bazında toplam yenilen yemek miktarı ve günlük olarak ortalama yaklaşık yemekten faydalanan kişilerin sayıları gösterilmiştir;

Tablo 4: Yemek Hizmet Alımı İhalesinde Aylık Tüketilen Yemek Miktarları ile Günlük Yemekten Faydalanan Personelin Ay ve Yıl Bazında Ortalama Dağılımı

Yemek Hizmet Alımı İhalesinde 2022 Yılı Verileri		
Aylar	Aylık Tüketilen Toplam Yemek Miktarı	Ay Bazında Günlük Yemekten Faydalanan Ortalama Kişi Sayısı
Ocak	15759	606
Şubat	21655	832
Mart	23492	903
Nisan	7738	297
Mayıs	20139	774
Haziran	24007	923
Temmuz	18408	708
Ağustos	23789	914
Eylül	21586	830
Ekim	18309	704
Kasım	18493	711
Aralık	19231	739
Yıl Bazında Günlük Ortalama Faydalanan Kişi Sayısı		745

Yapılan incelemede; Şirketin Yemek Hizmet Alımı ihalesini iki yıllık (2021 ve 2022) yaptığı, ilk yıl için yaptırılan sigortanın Zeyilname düzenlemek suretiyle ikinci yıl için de uzatıldığı görülmüştür. 2022 yılsonu itibariyle İSTON AŞ'de toplam 977 personelin çalıştığı, tabloda ayrıntısına yer verilen toplam yemekten faydalanan personel ve misafir sayısının yıl bazında günlük ortalama 745 kişi olduğu, ancak her iki yıl içinde düzenlenen 3'üncü şahıs mali mesuliyet sigortasının şahıs başına bedeni 36.000 TL, kaza başına bedeni 180.000 TL, kaza başına maddi 360.000 TL ve toplamda maddi yıllık 900.000 TL'yi kapsayacak şekilde yaptırıldığı tespit edilmiştir. Oysa Sözleşme ve Teknik Şartname hükümlerine göre yaptırılacak sigortanın, yemekten faydalanan toplam kişi sayısının uğraması muhtemel kaza veya zararları kapsayacak şekilde olması gerekmektedir. Dolayısıyla, yıl bazında günlük ortalama 745 personel ve misafirin yemekten faydalandığı göz önüne alındığında, kişi başı uğranacak bedeni zararın bile 36.000 TL hesaplandığı bir sigortada, yıllık toplam maddi tutarın 900.000 TL

belirlenmesi, muhtemel bir kaza veya zarar karşısında ortaya çıkacak gerçek tutar karşısında oldukça düşük kalacaktır. Bu sebeple Sözleşme ve Teknik Şartname’de sigorta yaptırılması öngörülen personel ve misafir sayısının uğrayabilecekleri muhtemel kaza ve zararları doğru planlama ve hesaplama yöntemleri kullanarak daha kapsayıcı yıllık toplam tutarın belirlenmesi gerekmektedir. Bununla birlikte ilk yıl için yaptırılan 3’üncü şahıs mali mesuliyet sigortasında kaza başına maddi tutarının 360.000 TL olması gerekirken 36.000 TL olacak şekilde poliçe düzenlendiği de tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; Şirketin Yemek Hizmet Alımı ihalesinde Sözleşme ve Teknik Şartname hükümlerine uygun olacak şekilde düzenlenen 3’üncü şahıs mali mesuliyet sigortasını yükleniciden teslim alması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAřKANLIęI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>